

USTAWA

z dnia 21 grudnia 2000 r.

o żegludze śródlądowej.

(Dz. U. z 2001 r. Nr 5, poz. 43)

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa reguluje sprawy związane z uprawianiem żeglugi na wodach śródlądowych uznanych za żeglowne na podstawie przepisów Prawa wodnego, zwanych dalej "śródlądowymi drogami wodnymi".

2. Ustawa określa:

- 1) organy administracji żeglugi śródlądowej i ich kompetencje,
- 2) warunki uprawiania żeglugi,
- 3) zasady prowadzenia rejestru administracyjnego i wykonywania pomiaru statków,
- 4) wymagania bezpieczeństwa żeglugi,
- 5) zasady klasyfikacji i utrzymania śródlądowych dróg wodnych,
- 6) zasady wykonywania pilotażu,
- 7) postępowanie w razie wypadku żeglugowego,
- 8) przepisy karne.

3. Przepisy ustawy stosuje się także do statków służących do przewozów międzybrzegowych, zarobkowego przewozu osób lub ładunków, zarobkowego połowu ryb, wykonywania robót technicznych lub eksploatacji złóż kruszywa na innych wodach śródlądowych niż określone w ust. 1.

Art. 2. 1. W sprawach wyposażenia statków żeglugi śródlądowej i kwalifikacji ich załóg przepisy ustawy stosuje się także na wodach morskich, z uwzględnieniem odrębnych przepisów.

2. Granice między wodami śródlądowymi a wodami morskimi określają przepisy Prawa wodnego.

Art. 3. 1. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące umowy przewozu oraz przepisy Prawa przewozowego.

2. Ustawa nie narusza przepisów o ochronie i kształtowaniu środowiska oraz przepisów Prawa wodnego.

Art. 4. Przepisów ustawy, z wyjątkiem przepisów dotyczących bezpieczeństwa ruchu, sygnalizacji i łączności oraz oznakowania dróg wodnych, nie stosuje

się do statków Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji i Straży Granicznej oraz statków morskich przebywających na śródlądowych drogach wodnych.

Art. 5. 1. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

1) statek - urządzenie pływające o napędzie mechanicznym lub bez napędu mechanicznego, w tym również prom, wodolot i poduszkowiec, przeznaczone lub używane na śródlądowych drogach wodnych do:

- a) przewozu osób lub rzeczy,
- b) pchania lub holowania,
- c) inspekcji, nadzoru nad bezpieczeństwem ruchu żeglugowego lub szkolenia,
- d) ratowania życia lub mienia,
- e) połowu ryb,
- f) wykonywania prac technicznych, utrzymania szlaków żeglugowych lub eksploatacji złóż kruszyw,
- g) uprawiania sportu lub rekreacji,
- h) celów mieszkalnych, biurowych, gastronomicznych, hotelowych lub warsztatowych, a także jako przystanie pływające, doki lub zakłady kąpielowe,

2) armator - właściciela statku lub osobę, która uzyskała od właściciela tytuł prawny do władania statkiem we własnym imieniu,

3) port lub przystań - akwen i grunt oraz związaną z nimi infrastrukturę, znajdującą się w granicach portu lub przystani,

4) port macierzysty - port, który armator wskazał jako miejsce stałego postoju statku,

5) szlak żeglowny - pas wody przeznaczony do żeglugi,

6) głębokość tranzytowa - najmniejszą głębokość szlaku żeglownego określonego odcinka drogi wodnej,

7) wypadek żeglugowy - zdarzenie związane z ruchem lub postojem statku, w wyniku którego nastąpiło uszkodzenie ciała powodujące rozstrój zdrowia lub śmierć człowieka, uszkodzenie mienia znacznej wartości albo nadzwyczajne zagrożenie środowiska.

2. Statkiem o napędzie mechanicznym jest statek posiadający mechaniczne urządzenia napędowe, niezależnie od sposobu ich zamocowania.

3. Statkiem polskim jest statek, który stanowi własność:

- 1) Skarbu Państwa,
- 2) osoby prawnej mającej siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej,
- 3) obywatela polskiego zamieszkałego w Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozdział 2

Organy administracji żeglugi śródlądowej

Art. 6. 1. Organami administracji żeglugi śródlądowej są:

- 1) minister właściwy do spraw transportu - jako naczelny organ administracji żeglugi śródlądowej,
- 2) dyrektorzy urzędów żeglugi śródlądowej - jako terenowe organy administracji żeglugi śródlądowej.

2. Dyrektorzy urzędów żeglugi śródlądowej podlegają ministrowi właściwemu do spraw transportu.

Art. 7. Dyrektora urzędu żeglugi śródlądowej powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw transportu spośród kandydatów posiadających wiedzę, kwalifikacje zawodowe i doświadczenie w zakresie żeglugi śródlądowej i funkcjonowania administracji rządowej.

Art. 8. 1. Dyrektor urzędu żeglugi śródlądowej wykonuje swoje zadania przy pomocy urzędu żeglugi śródlądowej.

2. Urzędy żeglugi śródlądowej tworzy i znosi, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej, kierując się kryteriami ekonomicznymi i intensywnością ruchu żeglugowego.

3. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, terytorialny zakres działania dyrektorów urzędów żeglugi śródlądowej i siedziby urzędów, uwzględniając kryteria, o których mowa w ust. 2.

4. Organizację urzędu żeglugi śródlądowej określi statut nadany, w drodze zarządzenia, przez ministra właściwego do spraw transportu.

Art. 9. 1. Do właściwości dyrektorów urzędów żeglugi śródlądowej należą sprawy z zakresu administracji rządowej związane z uprawianiem żeglugi na śródlądowych drogach wodnych w zakresie unormowanym niniejszą ustawą.

2. Do właściwości dyrektorów urzędów żeglugi śródlądowej należy:

- 1) nadzór nad bezpieczeństwem żeglugi śródlądowej,
- 2) przeprowadzanie inspekcji statków,
- 3) weryfikacja ustalonej głębokości tranzytowej na szlaku żeglownym,

- 4) kontrola przestrzegania przepisów dotyczących żeglugi na śródlądowych drogach wodnych, w portach, przystaniach i zimowiskach,
- 5) kontrola stanu oznakowania szlaku żeglownego, śluz, pochylni, mostów, urządzeń nad wodami i wejść do portów,
- 6) przeprowadzanie postępowania w sprawach wypadków żeglugowych,
- 7) kontrola dokumentów przewozowych i zgodności przewożonego przez statek ładunku z tymi dokumentami,
- 8) kontrola obcych statków w zakresie zgodności wykonywanych przewozów z postanowieniami umów międzynarodowych oraz pozwoleń na te przewozy,
- 9) współdziałanie z innymi organami w zakresie bezpieczeństwa żeglugi i ochrony środowiska.

3. Szczegółowy zakres działania dyrektora urzędu żeglugi śródlądowej określa statut, o którym mowa w art. 8 ust. 4.

Art. 10. 1. Zadania, o których mowa w art. 9 ust. 2 pkt 2-8, wykonują uprawnieni do inspekcji pracownicy urzędów żeglugi śródlądowej, zwani dalej "inspektorami".

2. Inspektor ma prawo wejścia i przebywania na statku, na budowli wodnej służącej żegludze, w porcie, przystani i zimowisku, a także podpływania i cumowania statku inspekcyjnego do tych obiektów.

3. Inspekcję przeprowadza się w miarę możliwości bez uszczerbku dla eksploatacji statku.

4. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, kategorie pracowników uprawnionych do wykonywania zadań inspekcyjnych, mając na względzie w szczególności charakter tych zadań.

5. W czasie wykonywania zadań służbowych inspektor ma prawo do:

- 1) kontrolowania, czy statek jest uprawniony do działalności, jaką uprawia, i czy żegluga wykonywana jest zgodnie z przepisami prawa i umowami międzynarodowymi,
- 2) kontroli dokumentów dotyczących statku i załogi oraz przewozowych,
- 3) żądania wyjaśnień i podejmowania wszelkich czynności niezbędnych do przeprowadzenia kontroli na pokładzie, w ładowniach i innych pomieszczeniach statku,
- 4) dokonywania wpisów dotyczących przeprowadzonej kontroli w dzienniku pokładowym statku,
- 5) nakładania grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenia w żegludze śródlądowej.

6. Kierownik statku lub inna osoba odpowiedzialna za statek są obowiązani stosować się do doraźnych zaleceń w zakresie bezpieczeństwa żeglugi wydanych przez inspektora.

Art. 11. 1. W wypadku stwierdzenia zaniedbania zagrażającego bezpieczeństwu żeglugi, statku lub przebywających na nim osób albo zagrażającego zanieczyszczeniem środowiska, a także ze względu na uchybienia sanitarne, inspektor, na podstawie udzielonego upoważnienia, może, w drodze decyzji administracyjnej, zatrzymać lub skierować statek do najbliższego miejsca postoju oraz zatrzymać świadectwo zdolności żeglugowej i dokument kwalifikacyjny kierownika statku do czasu usunięcia tego zaniedbania lub uchybienia.

2. O zatrzymaniu obcego statku niezwłocznie powiadamia się na piśmie administrację państwa, w którym zostało wystawione świadectwo zdolności żeglugowej, z podaniem przyczyn, które uzasadniały zatrzymanie statku.

Art. 12. 1. Pracownicy urzędów żeglugi śródlądowej określonych kategorii w czasie wykonywania obowiązków służbowych noszą umundurowanie.

2. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, kategorie pracowników obowiązanych do noszenia umundurowania, warunki przydziału i wzory tego umundurowania, mając na uwadze wykonywane przez pracowników obowiązki służbowe.

Art. 13. 1. Statki inspekcyjne urzędów żeglugi śródlądowej podnoszą flagę państwową z godłem Rzeczypospolitej Polskiej, określoną w odrębnych przepisach.

2. W czasie wykonywania zadań statki inspekcyjne urzędów żeglugi śródlądowej podnoszą także flagę służbową.

3. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze zarządzenia, wzór flagi służbowej i sposób oznakowania statków inspekcyjnych.

Art. 14. 1. Dyrektorzy urzędów żeglugi śródlądowej wydają przepisy prawa miejscowego określające na obszarze ich działania szczegółowe warunki bezpieczeństwa ruchu i postoju statków wynikające z charakteru i właściwości dróg wodnych. Przepisy te wydawane są w uzgodnieniu z administracją drogi wodnej.

2. Przepisy prawa miejscowego są wydawane w drodze zarządzenia, które podlega ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym właściwym ze względu na terytorialny zakres obowiązywania tego zarządzenia.

Rozdział 3

Warunki uprawiania żeglugi

Art. 15. 1. Żeglugę na polskich śródlądowych drogach wodnych może uprawiać statek polski oraz statek obcy na warunkach i w zakresie określonych w umowach międzynarodowych, zawartych przez Rzeczpospolitą Polską z państwem przynależności statku, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W wypadku braku umowy międzynarodowej statek obcy może uprawiać żeglugę na polskich śródlądowych drogach wodnych po uzyskaniu pozwolenia:

1) ministra właściwego do spraw transportu - w razie prowadzenia regularnej żeglugi między polskimi portami lub między portem polskim a portem obcym,

2) dyrektora urzędu żeglugi śródlądowej właściwego terytorialnie dla miejsca przekroczenia granicy Państwa - w pozostałych wypadkach.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do statku używanego wyłącznie do uprawiania sportu lub rekreacji, bez względu na jego przynależność państwową.

4. Pozwolenie wydaje się na podstawie:

1) wyników inspekcji statku dokonanej przez organ, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, potwierdzającej, że wymiary statku odpowiadają warunkom drogi wodnej, a jego wyposażenie jest zgodne z polskimi przepisami,

2) technicznej oceny statku wydanej przez polską instytucję klasyfikacyjną, uznaną przez ministra właściwego do spraw transportu, zwaną dalej "polską instytucją klasyfikacyjną".

5. Pozwolenie może być wydane na jedną podróż lub na czas określony, nie dłuższy jednak niż okres ważności dokumentu zdolności żeglugowej statku. Wydane pozwolenie może zastrzegać obowiązek korzystania z usług pilota, jeżeli kierownik statku nie posiada polskiego dokumentu kwalifikacyjnego lub dokumentu uznanego na podstawie art. 35 ust. 5.

6. Organ wydający pozwolenie odmawia, w drodze decyzji administracyjnej, wydania pozwolenia, jeżeli wymiary statku nie odpowiadają warunkom drogi wodnej lub gdy statek nie odpowiada wymaganiom co do wyposażenia, bezpieczeństwa żeglugi lub warunkom ochrony środowiska określonym w art. 27.

7. Za wydanie pozwolenia pobiera się opłatę w wysokości określonej w załączniku do ustawy.

8. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, wzory i tryb wydawania pozwoleń, w zależności od tego, czy pozwolenia dotyczą regularnej żeglugi między polskimi portami lub między portem polskim a portem obcym, czy pozostałych wypadków uprawiania żeglugi, a także uwzględniając zakres inspekcji i technicznej oceny wynikającej z wielkości i przeznaczenia statku.

Art. 16. 1. Kierownik statku uprawiającego żeglugę na polskich śródlądowych drogach wodnych jest obowiązany do składania informacji ewidencyjnych, zwanych dalej "informacjami".

2. Informacje składa się na formularzu ewidencyjnym po zakończeniu każdej podróży.

3. Obowiązek składania informacji nie dotyczy kierowników:

1) statków towarowych o nośności nieprzekraczającej 50 t,

2) statków pasażerskich,

- 3) promów,
- 4) statków wykorzystywanych do celów niehandlowych,
- 5) statków towarowych wykorzystywanych wyłącznie do magazynowania towarów,
- 6) statków używanych do połowu ryb,
- 7) statków służących do eksploatacji złóż kruszywa i jednostek ich obsługujących.

4. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza ewidencyjnego, miejsce jego składania oraz szczegółowy sposób postępowania ze złożonymi formularzami. W formularzu tym określa się masę przewożonego ładunku, rodzaj ładunków oraz miejsce ich załadowania i wyładowania, odległość drogi wodnej przebytej przez statek, rodzaj statku i państwo jego rejestracji.

Art. 17. 1. Działalność przewoźnika w transporcie krajowym lub międzynarodowym w zakresie zarobkowego przewozu ładunków statkami żeglugi śródlądowej może podejmować przedsiębiorca, który odpowiada wymogowi zdolności zawodowej potwierdzonemu odpowiednim zaświadczeniem albo zatrudnia co najmniej jedną osobę mającą takie zaświadczenie.

2. Wymóg zdolności zawodowej polega na posiadaniu podstawowej wiedzy z dziedziny prawa cywilnego, handlowego, finansowego, pracy, podatkowego, ubezpieczeń oraz znajomości procedur celnych i granicznych, a także znajomości wymagań bezpieczeństwa żeglugi, standardów technicznych statków i technicznych aspektów działalności przewoźnika, standardów zachowania w warunkach środowiska wodnego oraz umów międzynarodowych regulujących ceny i warunki transportu.

3. Wymóg zdolności zawodowej nie dotyczy przedsiębiorcy wykonującego przewóz ładunków:

- 1) na potrzeby własne,
- 2) statkami o ładowności nieprzekraczającej 200 t,
- 3) promami,
- 4) na wodach śródlądowych innych niż określone w art. 1 ust. 1.

4. Uznaje się, że zdolność zawodową ma osoba, która spełnia co najmniej jeden z następujących warunków:

- 1) ukończyła szkołę wyższą o specjalizacji transportowej,
- 2) ukończyła szkołę średnią o kierunku żegluga śródlądowa,
- 3) posiada kwalifikacje zawodowe uprawniające do zajmowania stanowiska kierownika statku o ładowności przekraczającej 200 t,
- 4) odbyła kurs, którego program uwzględnia tematykę wymienioną w ust. 2,

5) przez 2 lata prowadziła działalność przewozową w żegludze śródlądowej albo była zatrudniona u przedsiębiorcy przy prowadzeniu działalności transportowej.

5. Zaświadczenie o spełnieniu wymogu zdolności zawodowej wydaje, na pisemny wniosek zainteresowanej osoby, dyrektor urzędu żeglugi śródlądowej. Do wniosku należy dołączyć dokumenty potwierdzające spełnienie co najmniej jednego z warunków określonych w ust. 4.

6. Za wydanie zaświadczenia pobiera się opłatę w wysokości określonej w załączniku do ustawy.

7. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, wzór zaświadczenia, o którym mowa w ust. 5, w zależności od tego, czy zaświadczenie dotyczy transportu krajowego, czy międzynarodowego.

8. Uznaje się zaświadczenia o spełnieniu wymogu zdolności zawodowej wydane zgodnie z przepisami obowiązującymi we Wspólnotach Europejskich w sprawie dostępu do wykonywania zawodu przewoźnika towarów w żegludze śródlądowej w transporcie krajowym i międzynarodowym oraz wzajemnego uznawania dyplomów, zaświadczeń i innych dowodów kwalifikacji formalnych.

9. Minister właściwy do spraw transportu, mając na względzie przepis ust. 8, określi, w drodze rozporządzenia, wykaz państw, w których wydane zaświadczenia o spełnieniu wymogu zdolności zawodowej będą uznawane przez organy administracji żeglugi śródlądowej.

Rozdział 4

Rejestr administracyjny i pomiar statków

Art. 18. 1. Statek polski podlega obowiązkowi wpisu do rejestru administracyjnego polskich statków żeglugi śródlądowej, zwanego dalej "rejestrem", z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do statku używanego wyłącznie do uprawiania sportu lub rekreacji bez względu na jego rodzaj i wielkość oraz do statku używanego do połowu ryb bez napędu mechanicznego o iloczynie długości i szerokości nieprzekraczającym 20 m² lub o napędzie mechanicznym o mocy do 20 kW. Sprawy rejestracji tych statków regulują odrębne przepisy.

3. Do rejestru może być czasowo wpisany statek niebędący statkiem polskim, jeżeli osoby wymienione w art. 5 ust. 3 pkt 2 i 3 przedstawiają dokument stwierdzający prawo dysponowania statkiem oraz pisemną zgodę właściwych organów państwa stałej rejestracji statku na czasowy wpis do polskiego rejestru.

Art. 19. 1. Rejestr prowadzi dyrektor urzędu żeglugi śródlądowej właściwy dla portu macierzystego statku.

2. Wpis do rejestru następuje na podstawie pisemnego wniosku. Do złożenia wniosku o wpis statku do rejestru jest obowiązany armator, niezwłocznie po wybudowaniu lub nabyciu statku w kraju albo po przybyciu statku do kraju, w razie nabycia go za granicą.

Art. 20. 1. Rejestr składa się z ksiąg rejestrowych, w których wpisuje się:

1) numer rejestracyjny statku i datę wpisu,

- 2) nazwę statku lub inny znak rozpoznawczy,
- 3) nazwę portu macierzystego statku,
- 4) rodzaj i przeznaczenie statku,
- 5) rok, miejsce budowy, nazwę stoczni i numer budowy oraz określenie materiału głównego, z którego jest statek zbudowany,
- 6) rodzaj i liczbę głównych maszyn napędowych, łączną ich moc w kW, a także liczbę i rodzaj pędników,
- 7) wymiary statku,
- 8) oznaczenie i adres armatora statku wraz z numerem identyfikacyjnym REGON nadanym podmiotowi przez urząd statystyczny oraz oznaczeniami kodowymi adresu przyjętymi w krajowym rejestrze urzędowym podziału terytorialnego kraju "TERYT". W wypadku braku numeru identyfikacyjnego REGON wpisuje się numer PESEL.

2. Każda zmiana danych, o których mowa w ust. 1, podlega wpisaniu do rejestru. Obowiązek zgłoszenia zmiany danych spoczywa na armatorze w terminie 14 dni od zaistnienia zmiany.

3. Do zgłoszenia statku do rejestru należy dołączyć dowód wykreślenia z rejestru, jeżeli statek był uprzednio wpisany do rejestru w innym organie rejestrowym polskim lub zagranicznym.

4. Po wpisaniu statku do rejestru dyrektor urzędu żeglugi śródlądowej wydaje armatorowi dokument rejestracyjny stanowiący dowód polskiej przynależności statku.

5. Odmowa wpisania statku do rejestru następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 21. 1. Statek wpisany do rejestru oznacza się nazwą lub znakiem armatora, nazwą portu macierzystego i grupą liter rozpoznawczych kraju, w którym znajduje się port macierzysty statku.

2. Kierownik statku, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany prowadzić dzienniki i posiadać dokumenty wynikające z przepisów ustawy oraz wymagane umowami międzynarodowymi.

3. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy sposób oznaczania statków, uwzględniając ich wielkość, rodzaj i przeznaczenie oraz czytelność uwidocznionych oznaczeń,
- 2) rodzaje, wzory i sposób prowadzenia dzienników oraz innych dokumentów statku, mając na uwadze rodzaj ładunku i uprawianej przez statek żeglugi oraz postanowienia umów międzynarodowych.

Art. 22. Statek wykreśla się z rejestru:

- 1) na wniosek armatora,

- 2) z urzędu, jeżeli utracił cechy urządzenia pływającego,
- 3) w razie zmiany przynależności państwowej lub zmiany portu macierzystego powodującej zmianę organu rejestrowego.

Art. 23. Za wpis do rejestru i zmianę wpisu w rejestrze pobiera się opłaty w wysokościach określonych w załączniku do ustawy.

Art. 24. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, wzory ksiąg rejestrowych, mając na uwadze dane, o których mowa w art. 20 ust. 1 i w dokumencie rejestracyjnym, oraz szczegółowy tryb postępowania związanego z wpisem do rejestru i zmianami wpisu w rejestrze, uwzględniając wielkość i przeznaczenie statku.

Art. 25. Do statków wpisanych do rejestru stosuje się przepisy Kodeksu morskiego o zastawie na statku.

Art. 26. 1. Statek żeglugi śródlądowej przeznaczony do przewozu ładunków, statek pasażerski, holownik, pchacz i lodołamacz oraz inny statek nieprzeznaczony do przewozu ładunków o długości większej niż 20 m podlegają obowiązkowi pomiarowemu.

2. Pomiar statku przeznaczonego do przewozu ładunków polega na ustaleniu jego nośności oraz wymiarów, natomiast pomiar innych statków polega na ustaleniu ich wyporności i wymiarów.

3. Pomiaru statku dokonuje organ pomiarowy, wydając na jego podstawie świadectwo pomiarowe na okres nie dłuższy niż 15 lat.

4. Organem pomiarowym jest polska instytucja klasyfikacyjna.

5. Statek inny niż wymieniony w ust. 1 może być zaopatrzony w świadectwo pomiarowe na wniosek armatora.

6. Za świadectwo pomiarowe pobiera się opłatę w wysokości określonej w załączniku do ustawy.

7. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, przepisy szczegółowe dotyczące sposobu wykonywania pomiarów, uwzględniające w szczególności postanowienia konwencji o pomierzaniu statków żeglugi śródlądowej, oraz tryb postępowania pomiarowego, wzory świadectw pomiarowych, uwzględniając wielkość i przeznaczenie statku.

Rozdział 5

Bezpieczeństwo żeglugi

Art. 27. Statek może być używany w żegludze śródlądowej, jeżeli odpowiada wymaganiom bezpieczeństwa w zakresie:

- 1) budowy, jego stałych urządzeń i wyposażenia,
- 2) właściwości manewrowych,
- 3) ochrony czystości wód, powietrza lub emisji hałasu,
- 4) warunków sanitarnych oraz bezpieczeństwa i higieny pracy,

5) składu i kwalifikacji załogi.

Art. 28. 1. Statek i jego stałe urządzenia podlegają nadzorowi technicznemu polskiej instytucji klasyfikacyjnej, z zastrzeżeniem ust. 4.

2. Nadzór techniczny obejmuje budowę, odbudowę, przebudowę, remont statku i jego stałych urządzeń oraz przeglądy: zasadniczy, okresowy i doraźny. Za równoważne z nadzorem nad budową statków przeznaczonych wyłącznie do uprawiania sportu lub rekreacji uważa się posiadanie przez taki statek oznaczenia "CE", stwierdzającego spełnienie wymagań bezpieczeństwa obowiązujących we Wspólnotach Europejskich.

3. Spełnienie wymagań w zakresie budowy statku, jego stałych urządzeń, właściwości manewrowych i ochrony czystości wód, powietrza i emisji hałasu, o których mowa w art. 27 pkt 1-3, polska instytucja klasyfikacyjna stwierdza po dokonaniu przeglądu, w dokumencie klasyfikacyjnym.

4. Nadzorowi technicznemu, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie podlega statek bez napędu mechanicznego o iloczynie największej długości i szerokości nieprzekraczającym 50 m² oraz statek o napędzie mechanicznym o mocy do 50 kW. Statki te podlegają przeglądom technicznym.

5. Minister właściwy do spraw transportu, kierując się koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa statków oraz życia osób na statkach, określi, w drodze rozporządzenia:

1) wymagania w zakresie budowy statku, jego stałych urządzeń, wyposażenia i właściwości manewrowych oraz dotyczące ochrony czystości wód, powietrza i emisji hałasu albo uzna za obowiązujące w tym zakresie wymagania określone w przepisach technicznych polskiej instytucji klasyfikacyjnej,

2) tryb i podmioty właściwe do przeprowadzania przeglądów technicznych statków, o których mowa w ust. 4, uwzględniając ich rodzaj i przeznaczenie.

Art. 29. 1. Statek może być dopuszczony do żeglugi po uzyskaniu świadectwa zdolności żeglugowej stwierdzającego, że statek odpowiada wymaganiom określonym w art. 27 pkt 1-4. W świadectwie tym określa się również skład i kwalifikacje załogi niezbędne do bezpiecznej żeglugi.

2. Dla statku używanego do przewozu ładunków o nośności 15 t i większej, do przewozu więcej niż 12 osób oraz dla statku przeznaczonego do holowania lub pchania - wydaje się świadectwo zdolności żeglugowej odpowiadające wymaganiom przepisów obowiązujących we Wspólnotach Europejskich.

3. Dla statku niewymienionego w ust. 2 wydaje się uproszczone świadectwo zdolności żeglugowej.

4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do statku:

1) używanego wyłącznie do uprawiania sportu lub rekreacji bez napędu mechanicznego lub o napędzie mechanicznym o mocy silników mniejszej niż 75 kW,

2) innego niż wymieniony w pkt 1 bez napędu mechanicznego o iloczynie długości i szerokości nieprzekraczającym 20 m² lub o napędzie mechanicznym o mocy silników do 20 kW,

3) spełniającego wymagania określone w Konwencji o żegludze na Renie.

5. Świadcstwo zdolności żeglugowej wydaje dyrektor urzędu żeglugi śródlądowej właściwy dla portu macierzystego statku na wniosek armatora. Świadcstwo to wydaje się na czas oznaczony w zależności od rodzaju statku, nie dłuższy jednak niż 5 lat - w wypadku statku o napędzie mechanicznym, i 10 lat - w wypadku statku bez napędu mechanicznego.

6. Uznaje się świadctwa zdolności żeglugowej obcych statków wydane zgodnie z obowiązującymi we Wspólnotach Europejskich przepisami o wzajemnym uznawaniu świadctw zdolności żeglugowej w żegludze śródlądowej.

7. Minister właściwy do spraw transportu, mając na względzie przepis ust. 6, określi, w drodze rozporządzenia, wykaz państw, w których wydane świadctwa zdolności żeglugowej będą uznawane przez organy administracji żeglugi śródlądowej.

Art. 30. 1. Do wniosku o wydanie świadctwa zdolności żeglugowej należy załączyć:

1) dokument klasyfikacyjny polskiej instytucji klasyfikacyjnej oraz wyciąg ze świadctwa pomiarowego, jeżeli statek podlega obowiązkowi pomiarowemu,

2) orzeczenie Urzędu Dozoru Technicznego o stanie kotłów parowych lub zbiorników ciśnieniowych przeznaczonych do procesów technologicznych, jeżeli statek w takie kotły lub zbiorniki jest wyposażony,

3) dla statku nowo zbudowanego, przebudowanego lub wpisanego do rejestru po raz pierwszy, z wyłączeniem statku używanego do uprawiania sportu lub rekreacji, dodatkowo:

a) orzeczenie Państwowej Inspekcji Pracy o dopuszczeniu statku do eksploatacji pod względem bezpieczeństwa i higieny pracy,

b) opinię wojewódzkiego inspektora sanitarnego o dopuszczeniu statku do eksploatacji pod względem wymagań sanitarnych,

4) dla statku nowo zbudowanego lub przebudowanego używanego wyłącznie do uprawiania sportu lub rekreacji o napędzie mechanicznym o mocy większej niż 75 kW - dodatkowo wyciąg z dokumentu rejestracyjnego.

2. Podstawę do wydania świadctwa zdolności żeglugowej stanowią kopie lub wyciągi dokumentów wymienionych w ust. 1 oraz pozytywny wynik inspekcji statku przeprowadzonej przez organ wydający to świadctwo.

3. Organ wydający świadctwo zdolności żeglugowej odmawia, w drodze decyzji administracyjnej, jego wydania, gdy nie zostały spełnione warunki określone w ust. 2.

4. W świadctwie zdolności żeglugowej dokonuje się zmian na udokumentowany wniosek armatora.

5. Przepisy ust. 1-3 stosuje się odpowiednio w sprawie o przedłużenie ważności świadectwa zdolności żeglugowej.

Art. 31. 1. Świadectwo zdolności żeglugowej cofa się w razie:

- 1) uszkodzenia kadłuba statku lub jego urządzeń zagrażającego bezpieczeństwu żeglugi,
- 2) przebudowy statku powodującej zmianę jego charakterystyki,
- 3) utraty lub zawieszenia ważności dokumentów wymienionych w art. 30 ust. 1 pkt 1-3, które stanowiły podstawę do wydania świadectwa zdolności żeglugowej,
- 4) gdy stan techniczny statku nie odpowiada warunkom, które stanowiły podstawę do wydania świadectwa zdolności żeglugowej.

2. Świadectwo zdolności żeglugowej może być cofnięte w razie stwierdzenia zaniedbań zagrażających bezpieczeństwu żeglugi, pasażerów lub załogi, a także na udokumentowany wniosek Państwowej Inspekcji Pracy, Inspekcji Sanitarnej, Urzędu Dozoru Technicznego lub wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.

3. Świadectwo zdolności żeglugowej cofa, w drodze decyzji administracyjnej, dyrektor urzędu żeglugi śródlądowej właściwy dla miejsca, w którym znajduje się statek w czasie stwierdzenia utraty zdolności żeglugowej, zawiadamiając niezwłocznie o tym fakcie armatora statku i organ, który wydał świadectwo.

Art. 32. 1. W szczególnie uzasadnionych wypadkach statek nieposiadający świadectwa zdolności żeglugowej może być dopuszczony do jednorazowej podróży niezwiązanej z eksploatacją na podstawie jednorazowego zezwolenia wydanego przez dyrektora urzędu żeglugi śródlądowej, właściwego dla miejsca rozpoczęcia podróży. W zezwoleniu określa się drogę wodną, warunki uprawiania żeglugi i termin ważności zezwolenia.

2. Statek, któremu cofnięto świadectwo zdolności żeglugowej w czasie podróży z przyczyn określonych w art. 31 ust. 1 pkt 3 i 4, może być dopuszczony na podstawie zezwolenia dyrektora urzędu żeglugi śródlądowej do jej zakończenia, jeżeli nie zagraża to bezpieczeństwu żeglugi lub środowisku. W zezwoleniu określa się drogę wodną, miejsce zakończenia podróży, warunki uprawiania żeglugi i termin ważności zezwolenia.

Art. 33. Za wydanie lub przedłużenie terminu ważności świadectwa zdolności żeglugowej oraz za dokonanie w nim zmian, a także za wydanie zezwolenia, o którym mowa w art. 32, pobiera się opłaty w wysokościach określonych w załączniku do ustawy.

Art. 34. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, wzory świadectw zdolności żeglugowej i terminy, na jakie się je wydaje, w zależności od rodzajów statków, o których mowa w art. 29 ust. 2 i 3, tryb ich wydawania, przedłużania, dokonywania w nich zmian i cofania ich, kierując się względami bezpieczeństwa żeglugi i wymaganiami międzynarodowymi.

Art. 35. 1. Statek musi mieć załogę w składzie i o kwalifikacjach zapewniających bezpieczeństwo żeglugi.

2. Potwierdzeniem posiadania kwalifikacji jest:

- 1) patent żeglarski uprawniający do kierowania statkiem,
- 2) patent mechanika statkowego uprawniający do obsługi maszyn napędowych,
- 3) świadectwo uprawniające do zajmowania innych stanowisk na statku.

3. Patent żeglarski może zawierać ograniczenia co do rodzaju statków i dróg wodnych, a patent mechanika statkowego - co do rodzaju statku.

4. Patent lub świadectwo wydaje dyrektor urzędu żeglugi śródlądowej.

5. Uznaje się dokumenty kwalifikacyjne kierowników obcych statków wydane zgodnie z:

- 1) przepisami obowiązującymi we Wspólnotach Europejskich w sprawie uzyskiwania krajowych patentów kapitanów statków do przewozu towarów i pasażerów śródlądowymi drogami wodnymi,
- 2) Konwencją o żegludze na Renie.

6. Minister właściwy do spraw transportu, mając na względzie przepis ust. 5, określi, w drodze rozporządzenia, wykaz państw, w których wydane dokumenty kwalifikacyjne kierowników statków będą uznawane przez organy administracji żeglugi śródlądowej.

7. Przepisów ust. 1 - 6 dotyczących kwalifikacji załóg nie stosuje się do załogi statku używanego wyłącznie do uprawiania sportu lub rekreacji.

Art. 36. 1. Patent lub świadectwo uzyskuje osoba, która:

- 1) ukończyła 18 lat,
- 2) ma stan zdrowia odpowiedni do zakresu pracy na statkach żeglugi śródlądowej potwierdzony świadectwem zdrowia,
- 3) odbyła praktykę pływania na statkach żeglugi śródlądowej w charakterze członka załogi, w wymiarze:
  - a) nie krótszym niż 12 miesięcy - w wypadku patentu,
  - b) nie krótszym niż 3 miesiące - w wypadku świadectwa,
- 4) zdała z wynikiem pozytywnym egzamin z zakresu wymaganej wiedzy i umiejętności.

2. Egzaminy przeprowadzają komisje egzaminacyjne na podstawie ustalonych wymagań egzaminacyjnych i na podstawie regulaminu działania komisji. Członkom komisji przysługuje wynagrodzenie za udział w pracach komisji egzaminacyjnej.

3. Za przeprowadzenie egzaminu oraz za wydanie patentu lub świadectwa pobiera się opłaty w wysokościach określonych w załączniku do ustawy.

Art. 37. 1. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wykaz stanowisk na statkach w zależności od rodzajów statków i dróg wodnych,
- 2) minimalny skład załogi w zależności od czasu pracy statku,
- 3) rodzaje i wzory patentów i świadectw, o których mowa w art. 35 ust. 2, oraz tryb ich uzyskiwania,
- 4) czas praktyki pływania na statkach żeglugi śródlądowej, z uwzględnieniem art. 36 ust. 1 pkt 3,
- 5) zakres wymagań egzaminacyjnych niezbędnych do uzyskania patentów i świadectw,
- 6) liczbę, skład i regulamin działania komisji egzaminacyjnych, a także warunki wynagradzania członków komisji egzaminacyjnych,

kierując się względami bezpieczeństwa żeglugi i międzynarodowymi wymaganiami w tym zakresie.

2. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, warunki zdrowotne wymagane od osób wykonujących pracę na statkach żeglugi śródlądowej, ze szczególnym uwzględnieniem:

- 1) stanów chorobowych i ułomności uniemożliwiających wykonywanie określonej pracy,
- 2) trybu uznawania osób za zdolne albo niezdolne do wykonywania określonej pracy,
- 3) trybu wydawania świadectwa zdrowia.

Art. 38. 1. Członek załogi statku jest obowiązany posiadać żeglarską książeczkę pracy, stwierdzającą przebieg pracy na statkach żeglugi śródlądowej.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do załóg statków przeznaczonych lub używanych do uprawiania sportu lub rekreacji, w tym do amatorskiego połowu ryb, oraz statków używanych do połowu ryb na innych wodach śródlądowych niż określone w art. 1 ust. 1.

Art. 39. 1. Żeglarską książeczkę pracy wydaje dyrektor urzędu żeglugi śródlądowej na czas nieokreślony.

2. W razie zniszczenia, zagubienia lub braku miejsc do dokonywania wpisów wydaje się nową żeglarską książeczkę pracy.

3. Za wydanie żeglarskiej książeczki pracy pobiera się opłatę w wysokości określonej w załączniku do ustawy.

Art. 40. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, wzór żeglarskiej książeczki pracy, tryb jej wydawania i wymiany, rodzaj dokonywanych w niej adnotacji i wpisów urzędowych, a także

sposób i tryb ich dokonywania, kierując się obowiązującymi w tej mierze wymaganiami międzynarodowymi.

Art. 41. 1. Materiały niebezpieczne mogą być przewożone statkami żeglugi śródlądowej w sposób niezagrażający bezpieczeństwu ruchu żeglugowego i wykluczający zanieczyszczenie lub skażenie środowiska, zgodnie z wymaganiami Europejskiego porozumienia w sprawie międzynarodowych przewozów materiałów niebezpiecznych śródlądowymi drogami wodnymi (ADN), zwanego dalej "ADN".

2. Statek przewożący materiały niebezpieczne obowiązany jest posiadać świadectwo dopuszczenia do przewozu materiałów niebezpiecznych, stwierdzające spełnienie wymagań w zakresie konstrukcji i wyposażenia.

3. Świadectwo, o którym mowa w ust. 2, wydaje po przeprowadzeniu inspekcji dyrektor urzędu żeglugi śródlądowej na okres nie dłuższy niż 5 lat. Za wydanie świadectwa pobiera się opłatę w wysokości określonej w załączniku do ustawy.

4. Na statku, o którym mowa w ust. 2, musi znajdować się ekspert do spraw bezpieczeństwa przewozu materiałów niebezpiecznych statkami żeglugi śródlądowej, zwany dalej "ekspertem ADN".

5. Ekspertem ADN może być osoba, która posiada świadectwo eksperta ADN.

6. Warunkiem uzyskania świadectwa eksperta ADN jest ukończenie kursu i zdanie egzaminu przed komisją, o której mowa w art. 36 ust. 2, ze znajomości postanowień Europejskiego porozumienia w sprawie międzynarodowych przewozów materiałów niebezpiecznych śródlądowymi drogami wodnymi. Za egzamin pobiera się opłatę w wysokości określonej w załączniku do ustawy.

7. Świadectwo eksperta ADN wydaje dyrektor urzędu żeglugi śródlądowej; za wydanie świadectwa pobiera się opłatę w wysokości określonej w załączniku do ustawy.

8. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób przewozu materiałów niebezpiecznych, uwzględniając zakres inspekcji, o której mowa w ust. 3, i wzór świadectwa dopuszczenia statku do przewozu materiałów niebezpiecznych oraz wzór świadectwa eksperta ADN i tryb ich uzyskiwania, kierując się wymaganiami określonymi w ADN.

Rozdział 6

Śródlądowe drogi wodne

Art. 42. 1. Śródlądowe drogi wodne dzielą się na klasy.

2. Śródlądowe drogi wodne, w zależności od klasy, dzielą się na drogi wodne o znaczeniu:

- 1) regionalnym,
- 2) międzynarodowym.

3. Klasę drogi wodnej określa się:

1) maksymalnymi parametrami statków, jakie mogą być dopuszczone do żeglugi,

2) wielkością minimalnego prześwitu pod mostami, rurociągami i innymi urządzeniami krzyżującymi się z drogą wodną.

4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób klasyfikacji śródlądowych dróg wodnych na podstawie kryteriów określonych w ust. 3 oraz dokona podziału tych dróg wodnych na klasy, określi drogi wodne o znaczeniu regionalnym i międzynarodowym oraz warunki eksploatacyjne i projektowe dla poszczególnych klas dróg wodnych, z uwzględnieniem wiążących Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych.

Art. 43. 1. Śródlądowe drogi wodne należy utrzymywać w sposób zapewniający bezpieczną żeglugę poprzez:

1) należyty stan techniczny budowli i urządzeń hydrotechnicznych służących żegludze oraz ich właściwą obsługę,

2) systematyczną poprawę warunków eksploatacyjnych odpowiednich do klasy drogi wodnej,

3) oznakowanie nawigacyjne szlaku żeglownego, budowli i urządzeń hydrotechnicznych, przeszkód nawigacyjnych oraz budowli i linii przesyłowych krzyżujących się z drogą wodną.

2. Szlak żeglowny należy oznakować znakami żeglugowymi pływającymi lub brzegowymi, w sposób wskazujący przeszkody nawigacyjne i miejsca niebezpieczne dla żeglugi.

3. Zabrania się wykorzystywania znaków nawigacyjnych do cumowania lub przeciągania statku, jak również ich uszkodzania, przemieszczania, niszczenia bądź czynienia niezdołnymi do użytku zgodnie z przeznaczeniem.

4. Utrzymanie śródlądowych dróg wodnych w stanie zapewniającym bezpieczną żeglugę, z zastrzeżeniem ust. 5, należy do jednostek organizacyjnych ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, zwanych dalej "administracją drogi wodnej".

5. Oznakowanie nawigacyjne w portach oraz urządzeń, budowli i linii przesyłowych krzyżujących się z drogą wodną należy do ich właścicieli. Sposób oznakowania należy uzgodnić z administracją drogi wodnej.

6. Administracja dróg wodnych ogłasza w formie komunikatów w sposób zwyczajowo przyjęty aktualne warunki żeglugowe na śródlądowych drogach wodnych, terminy otwarcia i zamknięcia dróg wodnych dla żeglugi oraz wydaje informator o śródlądowych żeglownych drogach wodnych.

Art. 44. 1. Kierownik statku uprawiającego żeglugę jest obowiązany stosować się do znaków i sygnałów żeglugowych znajdujących się na drodze wodnej i na jej brzegach lub pokazywanych przez posterunki sygnalizacyjne.

2. Przecinanie kursu lub wyprzedzanie statku jest dozwolone tylko wówczas, gdy szerokość drogi wodnej jest wystarczająca dla jednoczesnego przejścia, z uwzględnieniem warunków na danym akwenie oraz ruchu innych statków.

3. Przy mijaniu statek płynący w górę drogi wodnej powinien, uwzględniając miejscowe warunki i ruch innych statków, ustąpić drogi statkowi płynącemu w dół drogi wodnej.

4. Statek wyprzedzający powinien wyprzedzać statek wyprzedzany z jego lewej burty. Jeżeli szlak żeglowny jest dostatecznie szeroki, statek wyprzedzający może również wyprzedzać statek wyprzedzany z jego prawej burty.

5. Statki mogą płynąć obok kursami równoległymi tylko wówczas, gdy umożliwia to szerokość drogi wodnej, nie występuje ryzyko zderzenia i gdy nie stanowi to przeszkody lub niebezpieczeństwa dla ruchu żeglugowego.

Art. 45. 1. Statek może zatrzymać się na postój w miejscu do tego wyznaczonym, a w wypadku braku zakazu postoju - wybierać miejsce postoju tak blisko brzegu, jak na to pozwala jego zanurzenie oraz warunki miejscowe, i tak aby nie utrudniać ruchu żeglugowego.

2. Statek na postoju należy zakotwiczyć lub przycumować w sposób bezpieczny, aby nie mógł zmieniać swojego położenia pod wpływem fali, wiatru, prądu wody, zmian stanów wody lub ruchu statków i aby nie stanowił zagrożenia dla innych statków.

3. Statek wycofany z eksploatacji może znajdować się na postoju tylko w miejscu wyznaczonym przez dyrektora urzędu żeglugi śródlądowej.

4. Na statku znajdującym się na postoju na szlaku żeglownym lub w jego pobliżu powinien być stale pełniony dozór przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach.

Art. 46. Minister właściwy do spraw transportu, mając na względzie konieczność zapewnienia bezpieczeństwa ruchu żeglugowego, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe przepisy żeglugowe normujące:

1) ruch i postój statków na szlaku żeglownym i w portach, sygnalizację wzrokową i dźwiękową oraz łączność radiową na śródlądowych drogach wodnych,

2) sposoby oznakowania nawigacyjnego szlaku żeglownego, budowli i urządzeń hydrotechnicznych, przeszkód nawigacyjnych oraz budowli i linii przesyłowych, wzory znaków i sygnałów żeglugowych, ich znaczenie i zakres obowiązywania,

kierując się obowiązującymi w tym zakresie wymaganiami międzynarodowymi.

Art. 47. 1. Zabrania się wyrzucania ze statków przedmiotów i wylewania substancji mogących stanowić przeszkodę lub niebezpieczeństwo dla żeglugi bądź innych użytkowników śródlądowych dróg wodnych albo zanieczyszczać drogę wodną.

2. W razie zanieczyszczenia drogi wodnej bądź zauważenia na drodze wodnej przedmiotów lub substancji, o których mowa w ust. 1, kierownik statku niezwłocznie zawiadamia o tym administrację drogi wodnej, wskazując miejsce i charakter zanieczyszczenia.

3. Minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, warunki gromadzenia, przechowywania i usuwania odpadów i ścieków ze statków oraz

sposobu zapobiegania zanieczyszczeniom wynikajacym z przewozenia ladunkow, uwzgledniajac obowiazujace w tym zakresie wymagania miedzynarodowe.

Rozdział 7

Pilotaż

Art. 48. 1. Pilotażem jest świadczenie usług mających na celu ułatwienie ruchu żeglugowego, polegających na udzielaniu kierownikowi statku przebywającego na śródlądowych drogach wodnych informacji lub porad potrzebnych do prowadzenia statku na drodze wodnej.

2. Usługi w zakresie pilotażu mogą świadczyć osoby fizyczne, prawne i inne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej.

Art. 49. 1. Obowiązkowi korzystania z pilotażu podlegają:

1) polski statek morski lub żegluga śródlądowej, którego kierownik nie posiada odpowiednich uprawnień do kierowania statkami na danej drodze wodnej,

2) obcy statek morski lub żegluga śródlądowej.

2. Nie podlega obowiązkowi korzystania z pilotażu statek używany wyłącznie do uprawiania sportu lub rekreacji.

3. Kierownik statku podlegającego obowiązkowi korzystania z pilotażu jest obowiązany korzystać z usług pilota.

4. Korzystanie z usług pilota nie zwalnia kierownika statku z odpowiedzialności za kierowanie statkiem.

5. Z obowiązku korzystania z pilotażu jest zwolniony statek, którego kierownik posiada świadectwo zwolnienia z obowiązku korzystania z pilotażu lub dokumenty uznane w trybie określonym w art. 35 ust. 5, oraz statek państwa, z którym zawarta umowa przewiduje wzajemne uznawanie dokumentów kwalifikacyjnych w żegludze śródlądowej.

6. Warunkiem uzyskania świadectwa zwolnienia z obowiązku korzystania z pilotażu jest:

1) odbycie co najmniej pięciu podróży po danej drodze wodnej, potwierdzonych przez pilota,

2) pozytywna ocena sprawdzianu ze znajomości drogi wodnej i miejscowych przepisów żeglugowych.

Art. 50. 1. Pilotaż może być wykonywany przez osobę posiadającą kwalifikacje pilota żeglugi śródlądowej.

2. Pilotem żeglugi śródlądowej może zostać osoba posiadająca patent żeglarski uprawniający do kierowania wszystkimi statkami, co najmniej 12-miesięczną praktykę pływania nabytą po uzyskaniu patentu na drodze wodnej, której ma dotyczyć uprawnienie, odpowiedni stan zdrowia i która zdała z wynikiem pozytywnym egzamin na pilota.

3. Egzamin na pilota lub sprawdzian, o którym mowa w art. 49 ust. 6 pkt 2, przeprowadzają komisje egzaminacyjne określone w art. 36 ust. 2.

4. Potwierdzeniem posiadania kwalifikacji pilota żeglugi śródlądowej jest uprawnienie pilotowe.

5. Uprawnienie pilotowe i świadectwo zwolnienia z obowiązku korzystania z pilotażu wydaje dyrektor urzędu żeglugi śródlądowej właściwy dla drogi wodnej, której uprawnienia dotyczą.

6. Za przeprowadzenie egzaminu lub sprawdzianu oraz za wydanie uprawnienia pilotowego lub świadectwa zwolnienia z obowiązku korzystania z pilotażu pobiera się opłaty w wysokościach określonych w załączniku do ustawy.

Art. 51. 1. Pilot ponosi wobec armatora odpowiedzialność za szkody spowodowane swoim działaniem, chyba że udowodni dołożenie należytej staranności wymaganej przy świadczeniu usługi pilotowej.

2. Wobec osób trzecich za szkody wyrządzone przez pilota odpowiada armator, tak jak za szkody wyrządzone przez członka załogi statku.

3. W razie rażącego naruszenia przez pilota przepisów żeglugowych dyrektor urzędu żeglugi śródlądowej, na mocy decyzji administracyjnej, może, w zależności od stopnia zagrożenia bezpieczeństwa żeglugi:

- 1) udzielić pilotowi ostrzeżenia o grożącym zawieszeniu uprawnienia pilotowego,
- 2) zawiesić uprawnienia pilotowe na okres do 12 miesięcy.

Art. 52. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki wykonywania pilotażu i sprawowania nadzoru nad jego wykonywaniem,
- 2) tryb przeprowadzania egzaminów na pilota i sprawdzianów dla uzyskania świadectwa zwolnienia z obowiązku korzystania z pilotażu,
- 3) wzory i tryb wydawania uprawnień pilotowych oraz świadectwa zwolnienia z obowiązku korzystania z pilotażu,

mając na względzie zapewnienie prawidłowej realizacji usług pilotowych.

Rozdział 8

Wypadki żeglugowe

Art. 53. 1. W razie zaistnienia wypadku żeglugowego kierownik statku podejmuje niezwłocznie wszelkie działania zmierzające do ratowania ludzi i mienia oraz do ograniczenia rozmiarów szkody.

2. Kierownik statku znajdującego się w pobliżu miejsca wypadku żeglugowego jest obowiązany udzielić pomocy w działaniach ratowniczych.

Art. 54. 1. O zaistnieniu wypadku żeglugowego kierownik statku jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić właściwego terytorialnie dyrektora urzędu żeglugi śródlądowej i postępować stosownie do otrzymanych poleceń.

2. W razie ciężkiego uszkodzenia ciała, śmierci człowieka, wybuchu lub pożaru na statku, zatonięcia statku albo zniszczenia mienia znacznej wartości kierownik statku zawiadamia także Policję.

3. W razie nadzwyczajnego zagrożenia środowiska w wyniku wypadku żeglugowego kierownik statku zawiadamia o tym fakcie służby ratownicze właściwej terenowo jednostki Państwowej Straży Pożarnej.

4. Fakt zaistnienia wypadku żeglugowego kierownik statku odnotowuje w dzienniku pokładowym z podaniem daty, godziny, miejsca, okoliczności i rodzaju wypadku oraz zabezpiecza ślady i dowody w sprawie.

Art. 55. 1. Dyrektor urzędu żeglugi śródlądowej po otrzymaniu zawiadomienia o wypadku żeglugowym przeprowadza niezwłocznie postępowanie w celu ustalenia okoliczności, przyczyn, rozmiarów szkody i winnych spowodowania wypadku.

2. W postępowaniu, o którym mowa w ust. 1, może uczestniczyć przedstawiciel armatora i administracji drogi wodnej.

Art. 56. Członkowi załogi statku uznanemu winnym naruszenia przepisów żeglugowych lub przepisów dotyczących obsługi maszyn lub urządzeń statku dyrektor urzędu żeglugi śródlądowej może w drodze decyzji administracyjnej:

- 1) udzielić ostrzeżenia o grożącym zawieszeniu uprawnień zawodowych wynikających z posiadanego dokumentu kwalifikacyjnego, jeżeli naruszenie przepisów stworzyło zagrożenie wypadkiem żeglugowym,
- 2) zawiesić uprawnienia na okres do 12 miesięcy w razie spowodowania w ciągu 12 miesięcy od udzielenia ostrzeżenia ponownego naruszenia przepisów,
- 3) zawiesić uprawnienia na okres do 12 miesięcy za spowodowanie wypadku lub przyczynienie się do jego zaistnienia, uzależniając ich przywrócenie od złożenia egzaminu sprawdzającego,
- 4) pozbawić uprawnień zawodowych, jeżeli w wyniku tego wypadku nastąpiła śmierć człowieka lub znaczna szkoda.

Art. 57. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb postępowania w związku z wypadkami żeglugowymi, mając na uwadze w szczególności kwalifikację wypadków, obowiązki kierownika statku po zaistnieniu wypadku, a także sposób prowadzenia postępowania przez dyrektora urzędu żeglugi śródlądowej.

Rozdział 9

Przepisy karne

Art. 58. Kto:

- 1) wykonuje przewóz ładunków niezgodnie z dokumentami przewozowymi,

- 2) wykonuje przewóz obcym statkiem niezgodnie z postanowieniami umów międzynarodowych albo pozwoleń na przewozy,
- 3) uprawia żeglugę statkiem obcym bez wymaganego pozwolenia,
- 4) nie dopełnia obowiązku złożenia formularza ewidencyjnego,
- 5) wykonuje zarobkowy przewóz towarów statkami o ładowności większej niż 200 t bez spełnienia wymogu zdolności zawodowej,
- 6) niszczy, uszkadza, przemieszcza lub wykorzystuje znaki żeglugowe do cumowania lub przeciągania statków,

podlega karze grzywny.

Art. 59. Kto wykracza przeciw obowiązkowi:

- 1) wpisu statku do rejestru,
- 2) dokonania pomiaru statku,

podlega karze grzywny.

Art. 60. Kto uprawia żeglugę statkiem bez ważnego świadectwa zdolności żeglugowej lub jednorazowego zezwolenia na określoną podróż,

podlega karze grzywny.

Art. 61. Kto:

- 1) kieruje statkiem albo zajmuje stanowisko członka załogi statku, nie posiadając do tego właściwego dokumentu kwalifikacyjnego,
- 2) będąc członkiem załogi statku, nie posiada dokumentu potwierdzającego warunki zdrowia odpowiednie do zajmowanego stanowiska,
- 3) będąc członkiem załogi statku, nie posiada żeglarskiej książeczki pracy,

podlega karze grzywny.

Art. 62. Kto wykracza przeciw przepisom w zakresie:

- 1) ruchu i sygnalizacji na śródlądowych drogach wodnych,
- 2) oznakowania, wyposażenia i dokumentów statków,
- 3) warunków ruchu i postoju statków na szlaku żeglownym i w portach,
- 4) składu załogi statku i norm czasu pracy,
- 5) przewozu statkami materiałów niebezpiecznych,

- 6) pilotażu na śródlądowych drogach wodnych,
- 7) warunków sanitarnych na statkach,
- 8) warunków bezpieczeństwa i higieny pracy na statkach,
- 9) ochrony środowiska,

podlega karze grzywny.

Art. 63. Orzekanie w sprawach określonych w art. 58-62 następuje w trybie określonym w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia.

Rozdział 10

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 64. W ustawie z dnia 24 października 1974 r. - Prawo wodne (Dz. U. Nr 38, poz. 230, z 1980 r. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201, z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 39, poz. 222, z 1991 r. Nr 32, poz. 131 i Nr 77, poz. 335, z 1993 r. Nr 40, poz. 183, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, z 1995 r. Nr 47, poz. 243, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 47, poz. 299, Nr 88, poz. 554 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 oraz z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 89, poz. 991, Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268) w art. 19 w ust. 1 w pkt 4 skreśla się wyrazy "oraz zasady określania klas tych wód".

Art. 65. W ustawie z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej (Dz. U. Nr 25, poz. 113 i Nr 137, poz. 639, z 1997 r. Nr 106, poz. 680, Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 160, poz. 1078, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 96, poz. 1106 i Nr 101, poz. 1178 oraz z 2000 r. Nr 9, poz. 117, Nr 72, poz. 839 i Nr 120, poz. 1268) w art. 53 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Minister właściwy do spraw kultury fizycznej i sportu, po zasięgnięciu opinii właściwego związku sportowego, określi, w drodze rozporządzenia:

1) organy właściwe do rejestracji statków używanych do celów sportowych lub rekreacyjnych oraz sposób rejestracji i zwolnienia z rejestracji, tryb postępowania, wzory dokumentów rejestracyjnych i sposób oznakowania tych statków,

2) organy właściwe do nadzoru technicznego, wymagania techniczne, wzory dokumentów stwierdzających zdolność do żeglugi i warunki przeprowadzania przeglądów technicznych statków używanych na wodach śródlądowych do celów sportowych lub rekreacyjnych:

a) bez napędu mechanicznego niezależnie od wielkości oraz o napędzie mechanicznym o mocy do 75 kW,

b) o napędzie mechanicznym o mocy powyżej 75 kW na wodach śródlądowych innych niż śródlądowe drogi wodne,

mając na względzie konieczność zapewnienia bezpieczeństwa żeglugi tych statków."

Art. 66. W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 1999 r. Nr 82, poz. 928, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 489, Nr 48, poz. 550, Nr 62, poz. 718, Nr 70, poz. 816, Nr 73, poz. 852, Nr 109, poz. 1158 i Nr 122, poz. 1314 i 1321 oraz z 2001 r. Nr 3, poz. 18) w art. 27 w ust. 3 wyrazy "inspektoraty żeglugi śródlądowej" zastępuje się wyrazami "urzędy żeglugi śródlądowej".

Art. 67. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 91, poz. 577, z 1999 r. Nr 70, poz. 778 oraz z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 22, poz. 268, Nr 48, poz. 550 i 552, Nr 62, poz. 718 i Nr 122, poz. 1321) pkt 12 załącznika otrzymuje brzmienie:

"12) Dyrektorzy urzędów żeglugi śródlądowej".

Art. 68. W ustawie z dnia 9 września 2000 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 86, poz. 960) w załączniku skreśla się:

- 1) w części III - pkt 9,
- 2) w części IV - pkt 24 i 28.

Rozdział 11

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 69. 1. Stawki opłat, określone kwotowo w załączniku do ustawy, ulegają podwyższeniu w wypadku wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych o ponad 15%, w stopniu odpowiadającym wzrostowi tych cen.

2. Wskaźnik wzrostu cen, o których mowa w ust. 1, ustala się na podstawie komunikatów Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego ogłoszonych w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" w terminie 30 dni po upływie każdego kwartału.

3. Stawki kwotowe opłat obliczone zgodnie z ust. 1 zaokrągla się w górę do pełnego złotego.

4. Minister właściwy do spraw transportu ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" stawki kwotowe opłat obliczone zgodnie z przepisami ust. 1 i 3.

Art. 70. 1. Płatnikami opłat są:

- 1) armatorzy - za pozwolenie na uprawianie żeglugi obcymi statkami, wpis do rejestru administracyjnego, świadectwo pomiarowe statku, świadectwo zdolności żeglugowej oraz świadectwo dopuszczenia statku do przewozu materiałów niebezpiecznych,
- 2) osoby fizyczne - za zaświadczenie o spełnieniu wymogu zdolności zawodowej, egzaminy i dokumenty kwalifikacyjne załogi, żeglarską książeczkę pracy, egzamin i świadectwo eksperta ADN, egzamin i uprawnienie pilotowe oraz sprawdzian i świadectwo zwolnienia z obowiązku korzystania z pilotażu.

2. Opłaty pobierają organy administracji żeglugi śródlądowej, z wyjątkiem opłat za pomiary statków.

3. Opłaty pobierane przez organy administracji żeglugi śródlądowej stanowią dochód Skarbu Państwa.

Art. 71. 1. Działające do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy inspektoraty żeglugi śródlądowej z dniem wejścia w życie ustawy stają się urzędami żeglugi śródlądowej.

2. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy pracownicy inspektoratów żeglugi śródlądowej stają się pracownikami urzędów żeglugi śródlądowej.

Art. 72. 1. Dokumenty kwalifikacyjne, żeglarskie załogi i rejestracyjne statków, świadectwa zdolności żeglugowej oraz świadectwa pomiarowe wydane na podstawie dotychczasowych przepisów zachowują ważność do czasu ich wymiany w zakresie, na jaki zostały wydane. Za wymianę dokumentów pobiera się opłaty w wysokościach określonych w załączniku do ustawy.

2. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, warunki i terminy wymiany dokumentów, o których mowa w ust. 1, uwzględniając konieczność wprowadzenia jednolitych dokumentów według zasad i wzorów przewidzianych w ustawie.

Art. 73. Do postępowań administracyjnych w sprawach objętych przepisami ustawy, wszczętych przed jej wejściem w życie, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 74. 1. Traci moc ustawa z dnia 7 marca 1950 r. o żegludze i spławie na śródlądowych drogach wodnych (Dz. U. z 1952 r. Nr 26, poz. 182, z 1960 r. Nr 29, poz. 163, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 35, poz. 192 i z 1997 r. Nr 141, poz. 943).

2. Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia jej w życie, zachowują moc dotychczasowe przepisy wykonawcze, o ile nie są sprzeczne z niniejszą ustawą.

Art. 75. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: A. Kwaśniewski

WYSOKOŚCI OPŁAT

I	Uprawianie żeglugi obcymi statkami	
1	Za pozwolenie na uprawianie żeglugi obcym statkiem po polskich śródlądowych drogach wodnych:	
	1) na jedną podróż	100 zł
	2) na określony czas lub wielokrotne podróże	200 zł
2	Za wtórnik pozwolenia	20 zł
II	Spełnienie wymogu zdolności zawodowej	
1	Za zaświadczenie o spełnieniu wymogu zdolności zawodowej	30 zł
2	Za wtórnik zaświadczenia	15 zł
III	Rejestr administracyjny	
1	Za wpis statku do rejestru:	
	1) bez napędu mechanicznego o iloczynie długości i szerokości statku do 20 m ²	40 zł
	2) bez napędu mechanicznego o iloczynie długości i szerokości statku powyżej 20 m ²	80 zł
	3) o napędzie mechanicznym o iloczynie długości i szerokości statku do 20 m ²	80 zł
	4) o napędzie mechanicznym o iloczynie długości i szerokości statku powyżej 20 m ²	400 zł
2	Za dokonanie zmian wpisu w rejestrze	15 zł
3	Za wtórnik karty rejestracyjnej	20 zł
IV	Pomiar statków	
1	Za świadectwo pomiarowe:	
	1) dla statku przeznaczonego do przewozu ładunków	150 zł
	2) dla statku nieprzeznaczonego do przewozu ładunków	100 zł
2	Za wtórnik świadectwa pomiarowego	60 zł
	Uwaga: Opłaty nie obejmują opłat za czynności związane z pomiarem statku.	
V	Świadectwa zdolności żeglugowej	
1	Za świadectwo zdolności żeglugowej	25 zł
2	Za uproszczone świadectwo zdolności żeglugowej	20 zł
3	Za przedłużenie świadectwa zdolności żeglugowej	15 zł
4	Za dokonanie zmian w świadectwie zdolności żeglugowej	15 zł
5	Za wydanie zezwolenia na jednorazową podróż (opłata obejmuje dokonanie inspekcji)	200 zł
6	Za wtórnik świadectwa zdolności żeglugowej	20 zł

VI	Kwalifikacje zawodowe	
1	Za egzamin na patent	150 zł
2	Za egzamin na świadectwo	100 zł
3	Za patent	50 zł
4	Za świadectwo	25 zł
5	Za wtórnik patentu	40 zł
6	Za wtórnik świadectwa	20 zł
VII	Żeglarska książeczka pracy	
	Za żeglarską książeczkę pracy	30 zł
VIII	Przewóz materiałów niebezpiecznych	
1	Za świadectwo dopuszczenia statku do przewozu materiałów niebezpiecznych (opłata obejmuje inspekcję)	200 zł
2	Za egzamin na świadectwo eksperta ADN	100 zł
3	Za świadectwo eksperta ADN	20 zł
4	Za wtórnik dokumentu z poz. 1 i 3	20 zł
IX	Pilotaż	
1	Za świadectwo zwolnienia z obowiązku korzystania z pilotażu	50 zł
2	Za uprawnienie pilotowe	50 zł
3	Za egzamin na pilota	100 zł
4	Za sprawdzian na świadectwo zwolnienia z obowiązku korzystania z pilotażu	100 zł
5	Za wtórnik dokumentu z poz. 1 i 2	50 zł